

Légy üdvözölve, Nagyszombat!

2013/11/26

STEPHANUS KÄFER – ESTHER KOVÁCS

AVE TYRNAVIA !

OPERA IMPRESSA
TYRNAVIAE TYPIS ACADEMICIS

1648 – 1777

BUDAPESTINI – STRIGONII – TYRNAVIAE MMXIII.

[1]Már kapható az Országos Széchényi Könyvtár, az Esztergomi Hittudományi Főiskola, a Nagyszombati Egyetem Egyetemtörténeti Intézete és a Szent Adalbert Közép- és Kelet-Európa Kutatásokért Alapítvány közös kiadásában megjelent bibliográfia Käfer István és Kovács Eszter tollából.

A mű adatai: Käfer István-Kovács Eszter: *Ave Tyrnavia! Opera Impressa Tyrnaviae Typis Academicis 1648–1777*

288 oldal, illusztrált, Budapest-Esztergom-Nagyszombat, 2013

ISBN 978 963 200 610 9 Ára: 7 000 Ft

A kiadvány kapható az OSZK könyvesboltjában vagy megrendelhető az OSZK Kiadványtárától az alábbi elérhetőségeken: Budai-Király Tímea, Tudományos Igazgatóság Kiadványtár, Országos Széchényi Könyvtár; 1827 Budapest, Budavári Palota F épület; Tel.: 22-43-878, Fax: 22-43-744, [email](#) [2]

A mű ismertetője:

Nagyszombatot „Kis Róma” névvel illette a történelem. Teljes joggal, hiszen a magyarországi katolikusság végvára, Szent István országa egyházi fővárosának, Esztergomnak, a Magyar Sionnak menedékhelye, és főtemploma három évszázadon át Esztergom székesegyháza volt. A hitviták szellemi pezsgésében pallérozódott a magyar nyelv, és ebben a régióban fogalmazódott meg először a közslovák terminus, az obecná slovenčina. 1635-ben alapított egyeteme felbecsülhetetlen szolgálatot tett a szétszabdalt ország kultúrájának, egységének őrzésében, ami leginkább nyomdáinak köszönhető, s mindenekelőtt a Pázmány Péter igyekezete nyomán létrejött jezsuita akadémiai műhely kiadványaiban valósult meg 1648 után.

Az egyetem és nyomdája a katolikus kultúra szellemi központja lett. Ez a kultúra szívesen használta a nemzeti nyelveket is, őrizte a rendi hagyományokat, ápolta Mária és a hazai szentek tiszteletét, dicsőítette az ország ősi jogrendjét, történelmi múltját, mindenekelőtt a hungarus patriotizmust. Nem a későbbi korok magyarosodása és magyarosítása ez, hanem az etnikumtól független hungarizáció, amit a szlovák nyelv az Uhorsko-fogalommal, a nem magyar etnikai jelentésű uhorizáció-val határoz meg.

Annak ellenére, hogy a jezsuita egyetem nyomdája nem valamelyik etnikai nemzet művelődését szolgálta, hiszen a papság, az arisztokrácia és a jómódú nemesség a latin nyelvet használta, a nagyszombati tipográfia híven tükrözte a felföldi kötődéseket, a Budára helyezésig mindvégig. Különösen 1712-től a magyarral együtt jelentős arányban készültek szlovák könyvek, és a német nyelvű publikációk száma csak a budai korszakban haladta meg a magyar és a szlovák kiadványok arányát. A könyveket a XVIII. században bizományosok árusították Besztercebányán, Eperjesen, Esztergomban, Győrött, Kassán, Komáromban, Lőcsén, Pécssett, Pozsonyban, Rozsnyón, Selmecebányán, Sopronban, Szokolcán és Trencsénben, keleten Nagyvárad, délen Eszék volt a terjesztés határa, de működött bizományosuk Bécsben is, és a kiadványok eljutottak többek között Prágába és Grácba is.

A jezsuita egyetem és nyomdája a XVIII. század ötvenes éveinek végétől kezdte tapasztalni a változások jeleit. A Budára helyezés kérdése az 1769-es reformtervezetben is helyet kapott, de csak 1777-ben került rá sor.

Ave TYRNAVIA! Az egyetem-alapítás 375. évfordulójának ünnepnapjai után most az 1648-ban indult tipográfia és városa előtt tisztelgünk a 365. évben. A bibliográfia szaktudományának eszközeivel tárjuk fel mindezt a szellemi kincset, amely a nagyszombati századok alatt született. Ez a feltárás pedig a mai magyar és szlovák tudományosság, az Országos Széchényi Könyvtár, a nagyszombati egyetem (Trnavská Univerzita v Trnave), az Esztergomi Hittudományi Főiskola és a Szent Adalbert Közép és Kelet-Európa Kutatásokért Alapítvány együttműködésével történt a mai Esztergomi főegyházmegye támogatásával.

[A kötet bemutatója](#) [3]

2013/11/26 - 15:49

Légy üdvözölve, Nagyszombat!

Published on Országos Széchényi Könyvtár (<https://oszk.hu>)

Source URL: <https://oszk.hu/en/hirek/legy-udvozolve-nagyszombat>

Links:

- [1] <https://oszk.hu/sites/default/files/AVE-TYRNAVIA-borito.jpg>
- [2] <mailto:kiadvanytar@oszk.hu?subject=Ave%20Tyrnavia!>
- [3] <http://www.oszk.hu/rendezvenyek/ave-tyrnavia>
- [4] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [5] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>